

Marc per a la planificació de la docència a la UdL, curs 2020-21

Aprovat per Consell de Govern de 23 de juliol de 2020

Universitat de Lleida
Vicerectorat d'Ordenació
Acadèmica

Universitat de Lleida
Vicerectorat de Qualitat
i Innovació Docent

Índex:

1. Preàmbul	3
2. Criteris generals.....	4
3. Assignatures de caire teòric.....	6
4. Assignatures de caire teoricopràctic	7
5. Assignatures de caire pràctic.....	8
6. Assignatures de pràctiques clíniques.....	8
7. Assignatures de pràctiques externes.....	8
8. Calendari de planificació	9

1. Preàmbul

Aquest document recull el conjunt de pautes que s'han de seguir per a la realització de la planificació acadèmica del curs 2020-21, atenent tant l'actual situació derivada de l'estat d'alarma decretat pel Govern espanyol (RD 463/2020, BOE de 14 de març) com les diferents previsions d'escenaris futurs realitzades des del Ministeri d'Universitats i la Direcció General d'Universitats. En aquest sentit, tot fa preveure que el curs 2020-21 començarà amb l'aplicació d'un seguit de mesures de distanciament físic, malgrat que a hores d'ara es desconeixen, però que, si es té en compte la cabuda de les aules de la nostra universitat, poden afectar en gran mesura la planificació que s'ha anat fent any rere any, tant pel que fa a nombre de grups com, fins i tot, a la metodologia docent adoptada i el grau de presencialitat de les nostres titulacions. Cal remarcar que encara no hi ha cap tipus de posició oficial per part de les autoritats competents en els àmbits de la salut i les universitats, i, per tant, les pautes dictades en aquest document estan subjectes a qualsevol nova instrucció que pugui sorgir en aquest sentit.

Per altra banda, la situació econòmica en la qual es troba la UdL i les perspectives econòmiques generals fan pensar que no només no hi haurà un finançament addicional per fer front a aquesta situació sinó que és possible que el finançament es redueixi. Atenent a aquest fet, a l'hora de fer aquesta nova planificació cal tenir en compte les mesures acadèmiques de contenció pressupostària que s'han anat treballant al llarg dels darrers mesos, com són la reducció de l'optativitat i de grups amb baix nombre d'estudiants o la suspensió de titulacions de màster amb baixa demanda.

Aquest proper curs 2020-21, malgrat les incerteses descrites, l'hem de veure com un escenari de noves oportunitats per enfortir la nostra docència en diferents aspectes:

- Avançar en àrees com la digitalització i l'educació virtual.
- Créixer en l'aprenentatge en línia i altres enfocaments híbrids presencial – en línia.
- Implantar noves metodologies docents.
- Millorar l'eficiència dels nostres ensenyaments.

Així mateix, en la realització d'aquesta planificació cal tenir present els següents trets diferencials en l'àmbit docent de la UdL:

- La UdL és una universitat presencial, i, per tant, hem d'intentar mantenir, en la mesura que sigui possible, un alt grau de presencialitat.
- La posada en marxa d'un grau de virtualització en els nostres ensenyaments no pot suposar, en cap cas, que perdem la proximitat amb els nostres estudiants. Per tant, s'han d'implantar mesures que garanteixin el seguiment i la interacció amb els estudiants.

Aquesta situació ens aboca a implantar el curs vinent un **model de docència mixta**, en la qual es combini presencialitat, amb no presencialitat.

Com a punt de partida es treballarà amb la planificació del curs 2020-21 enviada des del Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica als departaments en data 15 d'abril, que en aquest document anomenarem *planificació inicial*.

2. Criteris generals

D'acord amb el marc general esmentat, aquesta nova replanificació s'haurà d'elaborar a partir dels criteris generals següents:

1. Aplicació d'un **distanciament físic** d'1,5 m entre persones.
2. Les activitats docents es planificaran tenint en compte un **grau d'ocupació màxima de l'aula** en base als 2.5m² per persona. Si amb aquesta ordenació no s'aconsegueix una distància mínima d'1,5m, serà obligatori l'ús de mascareta. Les noves capacitats de les aules i laboratoris docents seran proporcionades als centres pels administradors de campus.
3. **Replanificació**, si escau, dels grups de les assignatures de caire teòric, teoricopràctic, pràctic o pràctiques clíniques, d'acord amb les noves restriccions de les capacitats de les aules.
4. Atenint-nos a la situació econòmica de la UdL, **la replanificació, en general, no pot suposar un increment del nombre de crèdits ECTS globals que tenia l'assignatura en la planificació inicial**. Si en algun cas excepcional es requereix un increment dels crèdits ECTS associats a una assignatura concreta, aquest increment s'haurà de compensar per un decrement, en la mateixa quantitat de crèdits ECTS, en una altra assignatura associada a l'àrea de coneixement o a la mateixa titulació.
5. Manteniment de la **definició de crèdit ECTS** aprovada en el Consell de Govern del 28 d'abril de 2020, en la qual s'articula que un crèdit ECTS correspon a deu hores de classe impartides durant quinze setmanes, sia en modalitat presencial sia en modalitat no presencial síncrona (videoconferències).
6. **Virtualització**, en part o completa, de determinades assignatures, en funció de la seua tipologia, amb l'objectiu de complir els requeriments donats en els punts 1, 2 i 3.
7. Recomanació que les **classes de teoria virtualitzades** s'imparteixin mitjançant videoconferències (classes no presencials síncrones) i siguin enregistrades amb l'objectiu de facilitar el seguiment de l'assignatura. Això no impedeix que, en funció de la tipologia d'assignatura i titulació, es pugui optar per utilitzar metodologies docents que fomentin l'aprenentatge autònom de l'estudiant posant a la seua disposició els recursos didàctics necessaris i enfortint el seguiment del seu aprenentatge mitjançant l'ús d'eines del Campus Virtual, com poden ser els fòrums, els xats, les videoconferències, etc.
8. Possibilitat que les **assignatures amb baix nombre d'estudiants** que puguin encabir els seus estudiants a les aules complint les restriccions

- donades en el punt 1 mantinguin la planificació inicial, sempre que el centre responsable de l'assignatura ho consideri oportú.
9. Determinades **activitats/continguts de teoria o pràctica que són comunes** entre diferents assignatures impartides per una mateixa àrea de coneixement en diferents titulacions **són susceptibles de ser compartides**, sia en modalitat presencial sia en modalitat no presencial.
 10. **S'ha de procurar que el percentatge de presencialitat sigui superior en el primer semestre del primer curs**, al voltant d'un 50% de mitjana, amb l'objectiu de facilitar als estudiants de nova entrada el coneixement dels diferents serveis de la Universitat i perquè tinguin més oportunitats de tutorització presencial.
 11. Concentració en franges horàries de les **activitats que requereixen presencialitat** per a un mateix grup d'estudiants, amb l'objectiu de minimitzar el nombre de dies que els estudiants hagin de venir físicament a les instal·lacions de la UdL.
 12. Establiment del **grau de virtualització de cada assignatura** depenent d'un seguit d'aspectes, com poden ser la tipologia de l'assignatura, el nombre d'estudiants matriculats o el curs d'impartició. Els professors responsables de cada assignatura hauran de proposar aquest grau, d'acord amb els requeriments donats en els punts anteriors, i la Comissió d'Estudis de cada centre l'haurà de ratificar.
La virtualització de cada grup d'activitat es recollirà a l'UXXI, i així estarà a disposició dels departaments i quedarà recollida en la documentació de matrícula dels estudiants.
 13. Limitació de les **assignatures optatives** que es realitzin presencialment a les places a la capacitat màxima, una vegada aplicat el distanciament físic, de l'aula o laboratori.
 14. Impartició de les assignatures amb **matrícula d'estudiants de mobilitat** preferentment en modalitat no presencial, sempre que la seua tipologia ho permeti.
 15. Establiment de la **modalitat d'ensenyament dels estudis de màster** (presencial, semipresencial o no presencial) per la Comissió d'Estudis del centre o titulació en funció de la tipologia del màster. Es recomana que els màsters amb un alt grau d'internacionalització siguin impartits en modalitat no presencial.
 16. Planificació de les **activitats de docència no presencial síncrones** en l'horari de l'assignatura, tal com es fa amb les activitats presencials. És molt important que l'horari publicat mostri clarament a l'estudiant la presencialitat o no presencialitat de les activitats.
 17. **Prioritat dels estudis oficials de graus i màster** en l'ocupació de les aules, seminaris i laboratoris docents de la UdL.
 18. Aplicació d'aquestes mesures tant a les assignatures de **primer com de segon semestre**.
 19. Aquesta replanificació pot suposar una oportunitat d'**implementar noves metodologies docents**, com podria ser el cas de la docència inversa, l'aprenentatge basat en projectes, el pensament de dissenyador, etc., o d'ampliar l'ús d'eines de simulació virtual. Amb aquest objectiu, s'hauran de fomentar els cursos de formació del professorat en aquestes noves metodologies docents.

Per facilitar la lectura dels apartats següents es defineixen els acrònims associats a les diferents classes d'activitats formatives de graus i màster que preveu la UdL (Acord del Consell de Govern d'abril de 2018):

- TEO: activitats de teoria presencials.
- TEO_NP: activitats de teoria no presencials.
- PRAAULA: activitats de resolució de problemes, estudis de casos, debats, exposicions d'estudiants, etc. en aules docents presencials.
- PRAAULA_NP: PRAAULA no presencials.
- PRALAB: activitats en sales d'informàtica o laboratoris especialitzats, caracteritzats normalment per tenir capacitat reduïda.
- PRALAB_NP: activitats en PRALAB no presencials.
- PRACAMP: pràctiques de camp.

A continuació es descriuen un conjunt de recomanacions, a títol orientatiu, per aplicar l'esmentada virtualització en funció de diferents tipologies d'assignatures.

3. Assignatures de caire teòric

Aquesta tipologia d'assignatures, en l'àmbit de la planificació docent, es caracteritza, per regla general, per tenir planificats el mateix nombre de grups de teoria i de pràctiques, o tenir un nombre de crèdits de teoria igual o superior als de pràctiques. Les pràctiques poden incloure un gran nombre d'activitats, com poden ser la resolució de problemes, els estudis de casos, seminaris, etc., i normalment es desenvolupen en aules docents (PRAAULA). Aquestes assignatures es poden trobar en pràcticament tots els àmbits i són majoritàries en titulacions dels àmbits de les Arts i Humanitats i de les Ciències Socials i Jurídiques.

Atenent les diferents assignatures d'aquesta tipologia definides en la planificació inicial, es poden distingir dos grans grups:

1. **Assignatures amb un únic grup de teoria i de pràctica:**
 - a. Si la mida del **grup es pot ajustar** a la capacitat de les aules aplicant les mesures de distanciament físic, es recomana que els crèdits de teoria es facin en modalitat no presencial (TEO_NP) i que els crèdits pràctics es facin en modalitat presencial (PRAAULA).
 - b. Si la mida del grup **no es pot ajustar** a la capacitat de les aules aplicant les mesures de distanciament físic, es recomana impartir la teoria per videoconferència (TEO_NP), així com algunes de les activitats que en la planificació inicial estaven assignades com a pràctiques (PRAAULA_NP). Els crèdits restants de pràctiques s'hauran de fer presencials en una aula de cabuda suficient per a tot el grup o augmentant el nombre de grups pràctics presencials (PRAAULA). En aquest darrer cas, l'increment de crèdits es podria reduir a zero si algunes de les activitats de teoria o de pràctica del grup es poguessin compartir amb altres grups d'altres titulacions o d'altres assignatures.

2. Assignatures amb diversos grups de teoria i de pràctica:

- a. Si la mida del grup **es pot ajustar** a la capacitat de les aules físiques aplicant les mesures de distanciament físic, aleshores, es recomana planificar els grups de teoria en modalitat no presencial (TEO_NP) i els grups de pràctiques en modalitat presencial (PRAAULA). Es recomana ajuntar els grups de teoria no presencials en un únic grup (TEO_NP).
- b. Si la mida del grup **no es pot ajustar** a la capacitat de les aules físiques aplicant les mesures de distanciament físic:
 - i. Es recomana ajuntar els grups de teoria en un únic grup de teoria no presencial (TEO_NP) i redistribuir els crèdits sobrants per augmentar els grups de pràctiques presencials (PRAAULA).
 - ii. En les activitats de pràctiques es recomana transformar algunes d'aquestes activitats a no presencials (PRAAULA_NP), de manera que es puguin alliberar crèdits per augmentar el nombre de grups pràctics presencials (PRAAULA).

4. Assignatures de caire teoricopràctic

Aquesta tipologia d'assignatures es caracteritza, per regla general, per tenir planificats més grups de pràctiques que de teoria o tenir un nombre de crèdits pràctics igual o superior als de teoria. Les pràctiques poden incloure un gran nombre d'activitats que normalment es poden realitzar com a PRAAULA, PRALAB o PRACAMP. Aquestes assignatures són majoritàries en titulacions dels àmbits de l'Enginyeria i l'Arquitectura i de Ciències.

Totes les recomanacions donades per a les assignatures de caire teòric es poden aplicar també a aquesta tipologia d'assignatures. Com a tret distintiu, cal preservar la presencialitat d'aquelles pràctiques que, per la seua complexitat, no poden ser substituïdes per activitats no presencials. Així mateix, cal prioritzar l'assignació presencial per a les activitats desenvolupades com a PRALAB o PRACAMP.

En el cas de les activitats desenvolupades en els PRALAB, i en funció de la natura de l'activitat que s'ha de desenvolupar, tot i que es respectin les mesures de distanciament físic en relació amb l'espai físic, caldrà valorar la utilització d'equips de protecció individual (EPI).

Cal remarcar que el servei UniApps, implementat pel SIC de la Universitat, permet virtualitzar un gran nombre d'activitats pràctiques que tradicionalment es realitzen en els laboratoris d'informàtica, fet que permet disminuir en gran mesura el nombre de hores presencials en sales d'informàtica i alliberar uns crèdits que es poden utilitzar per augmentar els grups presencials en laboratoris més especialitzats.

5. Assignatures de caire pràctic

Aquestes assignatures es caracteritzen per tenir assignats més crèdits pràctics que teòrics. Es poden trobar en titulacions de l'àmbit de Ciències, i en major mesura, en titulacions de Ciències de la Salut.

Totes les recomanacions donades per a les assignatures de caire teòric i teoricopràctic es poden aplicar també a aquesta tipologia d'assignatures. En aquest cas, pren més rellevància l'assignació d'espais adequats, ja que aquestes assignatures de caire pràctic normalment estan planificades en grups més reduïts. Alhora, és important identificar les pràctiques que poden realitzar-se com a activitats no presencials per poder dedicar, si fos necessari i els espais no tinguessin suficient capacitat, més crèdits a les pràctiques que, per la seua complexitat, no poden ser substituïdes per activitats no presencials.

6. Assignatures de pràctiques clíniques

Aquestes assignatures són pròpies de l'àmbit de les Ciències de la Salut.

En aquest cas, la seua planificació estarà condicionada per les disponibilitats i limitacions pactades pels centres assistencials que acullen els nostres estudiants.

La planificació i el seguiment de les pràctiques clíniques es poden veure modificats segons l'evolució de la situació de la COVID-19. La gran rellevància de la formació pràctica dels estudiants de Ciències de la Salut i la voluntat per part de la Universitat de la seua realització, pot comportar canvis reiterats en el nombre de places ofertes, en el període de realització, el lloc de realització o els horaris o torns d'aquestes pràctiques.

7. Assignatures de pràctiques externes

La seua planificació, de la mateixa manera que en el cas anterior, estarà condicionada per la disponibilitat i limitacions dels centres que acullen als nostres estudiants.

8. Calendari de planificació

Data límit	Acció	Responsable
06/05	Comunicació als equips de deganat Anàlisi per part de cada centre	Equips de deganat
13/05	Trobada VOA - caps d'estudis	VOA-VQUID
14/05	Formació de coordinadors de graus i màsters	Caps d'estudis
20/05	Coordinació del professorat de cada grau o màster	Coordinadors Caps d'estudis
06/06	Enviament de l'oferta docent al VOA	Equips deganat
10/06	Introducció de dades de planificació a l'UXXI Revisió de les planificacions	Tècniques de planificació VOA
12/06	Incorporació dels departaments a la planificació	VOA
28/06	Tancament de la planificació dels departaments Aprovació de la planificació pels consells de departament	Direccions de departament Departaments
29/06	Inici de la confecció d'horaris Obertura de les guies docents	Caps d'estudis Professorat
Juliol	Aprovació de la planificació per la COA i el Consell de Govern	VOA
19/07	Tancament de les guies docents	Professorat
19/07	Publicació dels horaris	Caps d'estudis
Juliol/setembre	Matriculació de graus i màsters	Equips de deganat